

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความสำคัญต่อนักศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้ นักศึกษาได้พัฒนาความรู้ของตนเองให้ก้าวขึ้นไปสู่ระดับที่สูงขึ้น การที่คนเราจะเป็นคนที่เพียบพร้อม ได้นั้น ไม่ใช่จะต้องมีความรู้มากหรือเรียนสูงๆเท่านั้น การมีความรู้มากนั้นก็เป็นที่ดีแต่ที่ดีที่สุด จะต้องมีความรู้ด้วย ความรู้ต้องมีคู่กับคุณธรรมจึงจะนำพาผู้รู้ก้าวสู่จุดที่สูงที่สุดได้

ทางคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงจัดทำหลักสูตร พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา พุทธจิตวิทยาขึ้น เพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้ เป็นหลักสูตรที่จัดการเรียน การสอนให้คนรู้จักวิธีดำรงชีวิตอย่างชาวพุทธ วิธีแก้ปัญหาสังคมตามแนวพุทธ เพื่อที่จะให้ทุกคนอยู่ใน สังคมอย่างมีความสุข คนจะประเสริฐก็เพราะพัฒนาตน การพัฒนาตนจะทำได้นั้นจะต้องเปลี่ยนแปลง ตนเองโดยอาศัยความรู้จากศาสตร์ที่เรียกว่าพุทธจิตวิทยา (Buddhist Psychology) เข้ามาช่วยใน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นไปได้อย่างมีระบบมองเห็นความก้าวหน้าได้ชัดเจนกว่าการลองผิดลอง ถูกและบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการได้ดีกว่าพระพุทธศาสนา เรียกได้ว่าเป็นศาสนาแห่งการพัฒนา ตน^๑

การบริหารสถานศึกษาตามบทบาทภาระหน้าที่และงานของผู้บริหารสถานศึกษานั้น งานวิชาการถือว่าเป็นงานหลัก ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ส่วน งานอื่นๆ ถือว่าเป็นงานที่สำคัญรองลงมาและเป็นงานสนับสนุน ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดเอางาน วิชาการเป็นหลักในการบริหารและมีความเป็นผู้นำทางวิชาการที่จะนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ

การจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมาได้เร่งขยายปริมาณการศึกษาแต่ให้ความสำคัญน้อย ต่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ประสิทธิภาพของการบริหารและการจัดการศึกษายังไม่ดีพอทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพยังไม่ เป็นที่น่าพอใจจากการประเมินสภาพปัญหาในการดำเนินงานปฏิบัติการเรียนรู้ทั่วประเทศของ สกศ. พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าร้อยละ ๖๐ มีทัศนคติและพฤติกรรมการบริหารงานที่เป็น อุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูกล่าวคือผู้บริหารให้ความสำคัญแก่งานธุรการ งานอาคารสถานที่มากกว่างานวิชาการ^๒ นโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๓๙) ให้เร่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก ๖ ปีเป็น

^๑ สิริวิวัฒน์ ศรีเครือดง,สุภาพจิต, (กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๔๖)

^๒เจือจันทร์จงสถิตอยู่,การปฏิบัติการศึกษา,ทางออกเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศอย่างยั่งยืน, (กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๔๑), หน้า ๒.

๙ ปีให้ทั่วถึงโดยเร็วอย่างมีคุณภาพ” ดังประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา “ว่าด้วยเรื่อง การพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และพัฒนาการจัดการศึกษาให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มี คุณภาพ ตามเจตนารมณ์ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

การบริหารงานวิชาการจึงเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการ บริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษา ดังนั้นการศึกษาจึงยัง ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่ดีตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จะพบได้ว่า ผลการวิจัยได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารการศึกษา และนักบริหารการศึกษาได้เน้นให้มีการปฏิรูป การศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาผู้เรียน พัฒนาการเรียนการ สอน และพัฒนาสถานศึกษา โดยเน้นคุณภาพทางการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และยึดหลักพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัย ตลอดจนทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และเห็นคุณค่าของการบริหาร วิชาการดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการของหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน เพื่อยกแนวทางในการพัฒนาการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ให้มากยิ่งขึ้น

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงานวิชาการ หน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม
- ๒) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงานวิชาการ หน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม
- ๓) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการ หน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตหน่วยวิทยบริการ สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๔๐ คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๗๓ คน

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการบริหารงานวิชาการหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกเป็น ๖ ด้าน คือ ๑. หลักสูตร

^๑ประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา ฉบับที่ ๒ ประกาศ ณ วันที่ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔

การเรียนการสอน ๒. การจัดการเรียนการสอน ๓. การจัดกิจกรรม ๔. สื่อการสอนและแหล่งเรียนรู้ ๕. การนิเทศภายในสถานศึกษา ๖. การวัดและประเมินผล

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านสถานที่

ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่กำลังศึกษาในหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ชั้นปีที่ ๑ ถึงชั้นปีที่ ๔ ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๕ ถึง มกราคม ๒๕๕๖ รวมระยะเวลา ๓ เดือน

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

- ๑) ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงานวิชาการหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม
- ๒) ความแตกต่างของความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงานวิชาการ หน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม
- ๓) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการ หน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวัดสามพราน จังหวัดนครปฐม

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลที่ประกอบได้ เพศ อายุ ชั้นปี ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนิสิตที่กำลังศึกษาหลักสูตรพุทธจิตวิทยา หน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม ชั้นปีที่ ๑ ถึงชั้นปีที่ ๔

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานวิชาการของหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม

เพศ หมายถึง เพศของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศหญิง และเพศชาย

อายุ หมายถึง ระยะเวลา นับตั้งแต่เกิดจนถึงปีที่ตอบแบบสอบถาม โดยกำหนดเป็นช่วง ได้แก่ ต่ำกว่า ๒๕ ปี, ๒๖ – ๔๐ ปี, ๔๑ – ๖๐ ปี และ ๖๑ ปีขึ้นไป

ระดับชั้นปี หมายถึง ระดับชั้นปีที่นิสิตกำลังศึกษาอยู่

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมของนิสิตในภาคการศึกษานั้นๆ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม ใน ๖ ด้าน คือ

ด้านหลักสูตร หมายถึง ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่นำมาจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อ วิธีการจัดการเรียนการสอน เช่น แผนการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม และบรรยากาศในการเรียน เป็นต้น

ด้านการจัดกิจกรรม หมายถึง ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อ รูปแบบการจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมและวางแผนในการจัดกิจกรรม

การใช้สื่อการสอน หมายถึง ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาของรายวิชาและมีประสิทธิภาพ

ด้านกรนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการความรู้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของนิสิตภายในของหน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม

ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อ การวัดผลและประเมินผล ทางข้อสอบ การสัมภาษณ์ และพฤติกรรมความรับผิดชอบของนิสิต

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑) ได้รู้ระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงานวิชาการ หน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม

๒) ได้รู้ความแตกต่างความพึงพอใจของนิสิตต่อการบริหารงานวิชาการ หน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม

๓) ได้รู้ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการบริหารงานวิชาการ หน่วยวิทยบริการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดสามพราน จังหวัดนครปฐม